

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

יד.

עין משפט
נר מצוה

גב' מלצין לו. לקורה צנינה ממנה צניטו צניטוע מלא אצבע
מכאן וכנגדו מכאן ומשום אומה לקורה. מלצין לשון צניטו: ומעמיד
קורה. אם הניחה על גבי יתדות אין צניטו שיהו צריחין לקבל
קורה ואריח אלף לקבל קורה לצד דהא לא היצי אריח עלה וצקורה

ובלבד שלא תהא עליונה למעלה מעשרים. צפ' היסן (סוכה כב).
פריך מהכא למאן דלמא כל היכא דלית ביה טפח לא
אמרין חצות רמי ושמי תריץ הכי ובלבד שלא תהא עליונה למעלה
מכ' אלף בתוך כ' ומתמונה סמוכה לה צפחות משלשה וקשה דלדפריך
מר' יוסי בר' ר' יהודה לסייעין מרצנן

גב' טפח טפח ומחצה בעי כיון דרחב
לקבל טפח אידיך חצי טפח מלבין ליה
בטינא משהו מהאי גיסא ומשהו מהאי גיסא
וקיימא אמר רבה בר רב הונא קורה שאמרו
צריכה שתהא בריאה כדי לקבל אריח
מעמיד קורה אינן צריכין שיהיו בריאין כדי
לקבל קורה ואריח רוב חסדא אמר אחד זה
ואחד זה צריכין שיהיו בריאין כדי לקבל קורה
ואריח אמר רב ששת י הניח קורה על גבי
שלשה קורה אין כאן מחיצה אין כאן קורה
אין כאן דהא מיכסיא מחיצה אין כאן דהויא
לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה ⁶ ת"ר קורה
היוצאה מכותל זה ואינה נוגעת בכותל זה
וכן שתי קורות אחת יוצאה מכותל זה ואחת
יוצאה מכותל זה ואינן נוגעות זו בזו ⁷ פחות
משלשה אין צריך להביא קורה אחרת
ששלשה צריך להביא קורה אחרת ⁸ רבן
שמעון בן גמליאל אומר פחות מד' אין צריך
להביא קורה אחרת ארבע ⁹ צריך להביא קורה
אחרת ¹⁰ וכן ב' קורות המתאימות לא בזו כדי
לקבל אריח ולא בזו כדי לקבל אריח אם
מקבלות אריח לרחבו טפח אין צריך להביא
קורה אחרת ואם לאו צריך להביא קורה אחרת
רשב"ג אומר אם מקבלת אריח לארכו
שלשה אין צריך להביא קורה אחרת ואם
לאו צריך להביא קורה אחרת היו אחת למעלה
ואחת למטה ר' יוסי בר' יהודה אומר ר' רואין
את העליונה כאילו היא למטה ואת התחתונה
כאילו היא למעלה ובלבד שלא תהא עליונה
למעלה מכ' אמה ותחתונה למטה מעשרה
אמר אביי ר' יוסי בר' יהודה סבר לה כאבונה
בחדא ופליגי עליה בחדא סבר לה כאבונה בחדא
דאית ליה רואין ופליגי עליה בחדא דאילו ר'
יהודה סבר לתוך כ' אין למעלה מכ' ר': ר'
יהודה אומר רחבה אע"פ שאינה בריאה:
מתני ליה בר' יהודה לחייא בר רב קמיה דרב
רחבה אע"פ שאינה בריאה א"ל אתנייה

הגהות הב"ח
(א) גב' מעשה שפת סוס
פתי: (ב) רש"י ד"ה
לדית ליה רואין כחצה
לדמר כח' ויתנת נמי
נחמק: (ג) תוס' ד"ה
אמנייה וכו' מהפך הוא
ליה לאוסקין אביבן
מליתיהו ולמנמנ
אמנייה:

רבינו חננאל
כיון שנתפרש במשנה כי
שיעור קורה כדי לקבל
אריח שהיא חצי לבינה
של שלשה טפחים, מוצא
האריח טפח ומחצה,
למה שנינו דיה לקורה
טפח, וטפח ומחצה ביה
כשיעור אריח. ומשנתיב כי
משיעור האריח על הקורה
מערף אצבע בגודל
מינן וכמותו מצד אחד
ממלאהו בטיט ועומד. פי
בריאה (ו) חזקיה. ואמר רב
חסדא אחד הקורה אחד
מעמיד קורה כנגדו כחצי
המבוי, צריכין להיות
בריאין כדי לקבל קורה
ואריח כשעליה. שמונה
דבר שיש שפוטת היא
ח"י קורה היוצאה מכותל
צפוני ואינה נוגעת בכותל
דרומי שהוא כנגדו אלא
יש ביניהן ריח, וכן שתי
קורות אחת יוצאה מכותל
צפוני ואחת יוצאה מכותל
דרומי ואין נוגעת הקורות
זו בזו אלא יש ריח
ביניהן, ואם אותו הריח ג'
פחות מג' טפחים לבידו
דמי וא"צ קורה אחרת.
אלא אם אותו הריח ג'
טפחים, צריך קורה אחת
למלאות הריח ההוא, רבן
שמעון בן גמליאל אומר
ד' טפחים צריך להביא
קורה אחרת, פחות מד'
טפחים אין צריך, וסביר
כל פחות מד' טפחים
לבידו דמי, ולכן שתי
קורות דקות ומבוקות על
גבי המבוי שאין אחת מהן
בריאה לקבל אריח לארכו
שלשה טפחים אין צריך
להביא קורה אחרת כו'. וזו, שתי קורות, אחת למעלה ואחת למטה ממנה ואין אחת מהן בריאה לקבל אריח, ר' יוסי
אומר רואין את העליונה כאילו היא למטה, ר' רואין את התחתונה כאילו היא למעלה, פי אמרין גוד אסיק
מחיצתא. ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מעשרים אמה, שיצאה מתורת פתחו של היכל, ולא תהיה עוד התחתונה
למטה מעשרה טפחים שיצאת מתורת מחיצה. אמר אביי ר' יוסי סבר לה כר' יהודי אבוח בחדא דאית ליה רואין, פי
צמיגין (ז) שרואין בתוך. ופליגי על אבוח בחדא, דאילו לר' יהודי אפילו הקורה אם היא נותנה למעלה מעשרים מכשור, ר' יהודי א"י רחבה אע"פ שאינה בריאה. ואמר רבנן (א) לא היא אלא כעין בריאה אלא אם רחבה הקורה ד' טפחים אינה צריכה
בריאה. היתה של קש או של קנים. מהו דתימא רואין אותה כאילו היא של קש אמין וחוק שהוא מינו אמרין, אבל ברב שאינו מינו לא, קמ"ל רואין אותה כאילו היא של מכותל. עוקמה כו' וזר דאמר הקורה במבוי ועקמומיתה חזן למבוי,
היא בתוך (כ) ועקמומיתה למטה מי טפחים, רואין כל שאילו תנטל עקמומיתה ואין בין זה לזה שלשה, אמרין לבידו דמי ואין צריך קורה אחרת כו'. פסיקא, כל שיש בחיפוי שלשה טפחים
יש בו רחב טפח. מנא לן א"י ויחנן דאמר קרא יעש את הים מוצק עשר באמה משפתו אל הים עשר באמה רחבו והקיפו שלשים באמה. ואקשינן והא איכא עובי השפתים
שנמצא הים עשר אמות ועוד. ופירק מנואי חשיב, פי רוח חלל הים עשר באמה וכן מידת היקף סביבותיו מבפנים הוא חמש שבנצב ברחב עשרה ליהיקף. איבעית אימא שפתו דר' היה כמין שפת כוס פרח שישן, וכיון דהוא משוה לא חשיב
לית. תני ר' חייא ים שעשה שלמה מחזיק ק"נ מקוה טהרה, דהניא ורחץ את בשור

רחה ובריאה והאמר ר' אילעאי אמר רב ר' רחבה ארבעה אע"פ שאינה
בריאה רחבה ארבעה שאני: היתה של קש כו': מאי קמ"ל דאמרין רואין
היינו דך מהו דתימא במינה אמרין שלא במינה לא אמרין קמ"ל: עוקמה
רואין אותה כאילו היא פשוטה: פשיטא קמ"ל כדרכי זירא דאמר ר' זירא
היא בתוך המבוי ועקמומיתה חזן למבוי רואין כל שאילו ינטל עקמומיתה ואין בין זה לזה שלשה אין צריך להביא
מעשרה ועקמומיתה למטה מעשרה רואין כל שאילו ינטל עקמומיתה ואין בין זה לזה שלשה אין צריך להביא
קורה אחרת ואם לאו צריך להביא קורה אחרת הא נמי פשיטא היא בתוך מבוי ועקמומיתה חזן למבוי
איצטריכא ליה מהו דתימא ליהוש דילמא אתי לאמשוכי בתרה קמ"ל: עגולה רואין אותה כאילו היא מרובעת:
הא תו למה לי סיפא איצטריכא ליה כל שיש בהיקפו ג' טפחים יש בו רחב טפח מנא הני מילי א"ר יוחנן אמר
קרא יעש את הים מוצק עשר באמה משפתו עד שפתו עגול סביב וחמש באמה קומתו וקו שלשים באמה
יסוב אותו סביב והא איכא שפתו אמר רב פפא שפתו שפת פרח שישן כתיב ביה דכתיב עוביו טפח ושפתו
(ה) כמעשה כוס פרח שישן אלפים בת יכיל והאיכא משהו כי קא חשיב מנואי קא חשיב (ו) תניא ר' רבי חייא ים שעשה
שלמה היה מחזיק מאה וחמשים מקוה טהרה מכדי מקוה כמה היו ארבעים סאה כרתניא ר' רוחץ (את ה' בשור)

במים
השוו שניהן. ובגובה המבוי יותר מכ' היתה חלוקה ביניהן שר' יוסי היה סובר צריך למעט, כי כן אמר ובלבד שלא תהא
עליונה למעלה מכ' אמה. ור' יהודה אבוי היה מכשיר במבוי שבוה למעלה מכ' אמה כרתנן מבוי שבוה למעלה מכ' אמה
יעמעט, ור' יהודה אומר אינו צריך. ולפי דעתו אפי' עליונה למעלה מעשרים אמה רואין אותה כאילו היא למטה.

ע"ה א טושי"ע א"ח סי'
שקט ספי"י י:
ב ימ"י ימ"ז מהל' שנת
הל' יג [טושי"ע סס]:
ע"ה ג ימ"י שם הלכה כג
טושי"ע שם ספי"י
כד:
פ ד ה מ"י שם הלכה כד
טושי"ע שם ספי"י כא:
פ א ו מ"י שם הלכה כה
טושי"ע שם ספי"י כג:
פ ב ז מ"י שם טושי"ע שם
ספי"י כג:
פ ג ח ע"ה מ"י כפי"ו
מהל' שנת הלכה יג
טושי"ע שם ספי"י ח:
פ ד ט מ"י שם הלכה כו
טושי"ע שם ספי"י כ:
פ ה י מ"י שם טושי"ע
שם ספי"י י:

תורה אור השלם

1. יעש את הים מוצק
ע"ה פ"ה אבוקה משפוטו עד
שפתו עגול סביב וקמץ
באמה קומתו וקו
שלשים באמה יסב אותו
מלכוד א ז כ
2. וקמץ טפח ושפתו
במעשה שפת כוס פרח
שושן אלפים בת יכיל:
מלכוד א ז כ
3. ואיש כי תצא ממנו
שכתב ורע ורחץ בפנים
את כל בשרו וקמץ עד
הקרב: וקרא טו טז

מוסף רש"י

קורה היוצאה. להמיר
המבוי ומתנה על רוח
פחה המבוי מותל לתת
זו אינה נמנעת לשני
המלכוד (סוכה יח).
רשב"ג אומר פחות
מאביעה. ר"ש פכיל
ליה לכל דוכתא פחות מד'
לכוד דמי (לעיל ט סוכה
כב). רחבה ארבעה
אע"פ שאינה בריאה.
אם יסוב קורה ד' טפחים,
אע"פ שהיא דקה ואינה
חוקה לקבל אריח כשירה,
מפני דמתן במבוי צריכה
כדי לקבל אריח, כשאינה
רחבה ד' טפחים קאמר
(לעיל ט). וקו שלשים
באמה יסוב אותו סביב.
לעשר אמות רוחם שלשים
אמה היקף (סוכה ז).

רב ניסים

הדריא לה מחיצה
שהגדיים בוקעין בה.
יעקב בירור זה בתוספת'
לכאלי והיא הברייתא
האמורה בזה הפרק הבא
לבינו, כל שהוא פחות
מג' צריך יהא בין זה לזה
לזה ג' שלא ידוק הגדי
בבת ראש, וכבר בירורו
בפרק הוורק במס' שבת.
אמר אביי ר' יוסי בר'
יהודה סבר לה כאבונה
בחדא. היא שאמר במשנה
היתה של קש או של קנים
רואין אותה כאילו היא
של מכותל. ור' יוסי בנו
השוה עמו בזה הדבר כמו
השוכר בו הברייתא
בכאן ר' יוסי בר' יהודה
אומר רואין את העליונה
כאילו היא למטה. ברוואין

השוו שניהן. ובגובה המבוי יותר מכ' היתה חלוקה ביניהן שר' יוסי היה סובר צריך למעט, כי כן אמר ובלבד שלא תהא
עליונה למעלה מכ' אמה. ור' יהודה אבוי היה מכשיר במבוי שבוה למעלה מכ' אמה כרתנן מבוי שבוה למעלה מכ' אמה
יעמעט, ור' יהודה אומר אינו צריך. ולפי דעתו אפי' עליונה למעלה מעשרים אמה רואין אותה כאילו היא למטה.